

FACTSHEET

Bezuinigingen langdurige ggz in de Wlz

€ 91 mln.	2,6%	6,6%	2028
minder groeiruumte in 2031 volgens Valente	gemiddelde groei 2028–2031 volgens minister	gemiddelde recente groei 2023–2025	effect bezuiniging komt terug via groeiruumte

Kern in het kort

De regering wilde € 86 mln. bezuinigen op de langdurige ggz via tariefmaatregelen (ca. € 13 mln.) en vooral via beperking van de groeiruumte (ca. € 73 mln.). De minister van VWS schrapte de tariefmaatregelen, maar verwerkt het effect vanaf 2028 in lagere groeiruumte. Door een andere verdeling binnen de Wlz pakt dit voor de langdurige ggz nog zwaarder uit: Valente berekent dat in 2031 circa € 91 mln. minder groeiruumte beschikbaar is dan op basis van CPB-ramingen was voorzien. Valente, de Nederlandse ggz en MIND reageerden kritisch en riepen Kamerfracties op vragen te stellen. Die vragen zijn inmiddels beantwoord.

Wat zegt de minister in haar brieven?

De minister bevestigt dat de tariefmaatregelen vervallen, maar dat het financiële effect vanaf 2028 terugkomt via lagere groeiruumte. Voor de langdurige ggz gaat zij uit van gemiddeld 2,6% groei per jaar in 2028-2031, terwijl de recente groei gemiddeld 6,6% was in 2023-2025. De minister baseert zich op CPB-ramingen, demografie, instroom in Wlz-ggz-wonen, samenstelling van de populatie, de NZa-februaribrief en 'uitvoeringsinformatie'.

Wat vindt Valente van de berekeningen van de minister?

Valente vindt de onderbouwing onvoldoende. De raming leunt op kwetsbare aannames over lagere instroom, meer extramurale zorg en nog te sluiten bestuurlijke akkoorden. Maar wachtlijsten, niet-gebruikte indicaties, ontbrekende overbruggingszorg, tekorten aan woonzorgplekken en afwenteling naar Wmo, wonen en veiligheid worden te weinig meegewogen. Historische uitgaven zeggen bovendien niet alles over de werkelijke zorgbehoefte, omdat zij afhangen van beschikbare plekken en beleid. Daarom is het aannemelijk dat 2,6% groei lang niet zal volstaan. Scenario's voor hogere zorgvraag of het oplossen van tekorten aan woonzorgplaatsen ontbreken.

Wat houdt het actuele bezuinigingsplan van de regering in?

Het plan is geen directe korting op bestaande plekken, maar minder ruimte voor groei. De geschrapte tariefkorting keert vanaf 2028 terug als lagere groeiruumte. Daarbij moeten ook vernieuwing en een reservering voor bijsturing uit diezelfde ruimte worden betaald. Dit werkt door in de Wlz-kaders 2028-2031, zorginkoop en budgetafspraken.

Waarom is dit belangrijk voor aanbieders die langdurige ggz bieden?

De langdurige ggz is sinds 2021 onderdeel van de Wlz en bedoeld voor mensen die blijvend intensieve zorg en ondersteuning nodig hebben. Minder groeiruumte kan passende woonzorgplekken schaarser maken. Dat raakt cliënten, naasten, gemeenten, aanbieders, woningcorporaties en veiligheidspartners. Als zorgvraag niet wordt beantwoord, kan druk elders toenemen: door meer dakloze mensen, meer incidenten in de maatschappelijke opvang, dakloosheid, incidenten of meldingen over mensen met onbegrepen gedrag.

Wat vindt Valente?

Valente vindt het positief dat de tariefmaatregel voor 2027 van tafel is, maar kritisch dat dezelfde bezuiniging vanaf 2028 terugkomt via nog lagere groeiruumte. De minister noemt dit groeibeheersing; Valente ziet vooral het risico dat onvoldoende financiële ruimte overblijft voor passende woonzorg. De Tweede Kamer moet daarom niet alleen kijken naar begrotingsruimte en bestaande uitgaven, maar naar feitelijke zorgvraag. Nodig zijn realistische ramingen, scenario's bij hogere groei (dan vanuit de berekeningen van de minister blijkt) en vooraf duidelijke afspraken over monitoring en bijsturing.

Wanneer volgt definitieve besluitvorming?

De Kamervragen zijn nu door de minister beantwoord. De minister wil de verdere uitwerking vormgeven via bestuurlijke akkoorden per sector en daarna, vóór de zomer van 2027, definitieve Wlz-kaderbrieven 2028-2032. Dit werkt door in de zorginkoop voor 2028. Als de akkoorden onvoldoende bezuinigingsresultaat opleveren, sluit de minister tariefmaatregelen alsnog niet uit. Valente pleit eerst voor inzicht in de gevolgen voor cliënten, aanbieders, gemeenten en samenleving.

Wat merken leden hiervan?

De precieze gevolgen hangen af van bestuurlijke akkoorden en zorginkoop. Zorgkantoren kunnen nu al nog scherper gaan letten op passende zorg, doelmatigheid, leveringsvormen en scheiden van wonen en zorg. Omdat de minister aangeeft dat 30% van de groeiruinimte apart wordt gehouden voor latere bijsturing, kan vooraf terughoudender worden ingekocht door zorgkantoren. Leden kunnen richting 2028 te maken krijgen met strakkere kaders, scherpere inkoopgesprekken, druk op capaciteit, meer nadruk op VPT/MPT, langere wachttijden en extra druk op alternatieve voorzieningen.

Wat doet Valente nu?

Valente spreekt met leden in een versnellersgroep over scheiden van wonen en zorg, omdat het bestuurlijk akkoord van de minister hierop ook zal ingaan. Daarnaast volgt Valente de besluitvorming en brengt zij gevolgen voor leden en cliënten onder de aandacht bij Kamerleden en VWS. Valente vraagt om transparante berekeningen, scenario's bij hogere groei, tijdige bijsturing en aandacht voor effecten op Wmo (begeleiding, beschermd wonen en maatschappelijke opvang), wonen en veiligheid. Vernieuwing is mogelijk, maar een vooraf ingeboekte bezuiniging met riskante onderbouwing is ongewenst. Passende zorg begint bij realistische ramingen en financiële kaders die echt recht doen aan de maatschappelijke zorgvraag en niet enkel uitgaan van geprognostiseerde historische uitgaven.

Tijdslijn

Augustus 2026	Kamervragen zijn beantwoord
Najaar 2026 – voorjaar 2027	Verdere uitwerking via bestuurlijke akkoorden per sector
Vóór zomer 2027	Definitieve Wlz-kaderbrieven 2028-2032
2028	Doorwerking in de zorginkoop